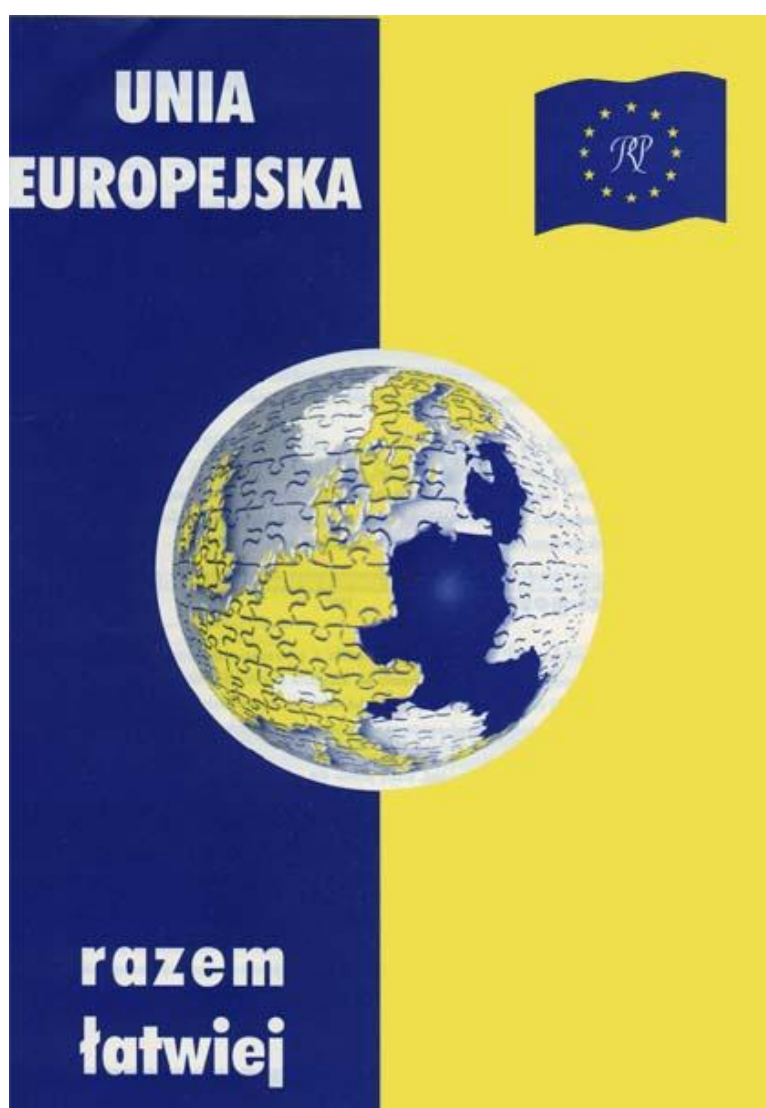

UNIA EUROPEJSKA.

*MOJA OPINIA O INTEGRACJI EUROPY I WSTĄPIENIU
POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ.*

Autor:

Paweł Szoltysek

UNIA EUROPEJSKA

---

1. Wiadomości ogólne.
2. Historia powstawania Unii Europejskiej.
3. Cele i plany Unii Europejskiej.
4. Prawa konsumentów w Unii Europejskiej.
5. Bezpieczeństwo i wymiar sprawiedliwości.
6. Polityka, instytucje oraz fundusze Unii Europejskiej.
7. Budżet Unii Europejskiej.
8. Handel nieruchomościami.
9. Euro – waluta Unii Europejskiej.
10. Rolnictwo.
11. Ochrona środowiska.
12. Ludzie i kultura w Unii Europejskiej.
13. Polska i Unia Europejska.
14. Podsumowanie.
15. Bibliografia.

Wiadomości ogólne.

Powstała 1. 11. 1993 r. **Unia Europejska** jest obecnie największym związkiem państw tego typu na świecie. W skład założonej na bazie Wspólnot Europejskich (Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej oraz Wspólnoty Europejskiej, dawnej Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej) wchodzi 15 państw: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Szwecja, Wielka Brytania oraz Włochy.

Głównym zadaniem i celem **Unii** jest organizacja i utrzymywanie stosunków pomiędzy państwami członkowskimi oraz stworzenie obszaru pozbawionego wewnętrznymi granicami.

W związku z postanowieniami Traktatu z Maastricht wszyscy obywatele państw członkowskich stają się obywatelami **Unii Europejskiej**. Obywatele **Unii** mają prawo do kandydowania i głosowania w wyborach lokalnych oraz do Parlamentu Europejskiego w tym państwie członkowskim, w którym przebywają. Mogą również swobodnie przebywać i poruszać się po terenie państw członkowskich.

Unia Europejska ma też swoją jednostkę monetarną. Jest nią **ECU** (European Currency Unit).

W 1999 r. została wprowadzona wspólna waluta monetarna oraz utworzona nowa instytucja – **Europejski Bank Centralny**, który w połączeniu z centralnymi bankami państw członkowskich utworzył **Europejski System Banków Centralnych**.

Polska oraz inne kraje **Europy Środkowej i Wschodniej** podpisały umowy o stowarzyszeniach tzw. Układy Europejskie. Stwarzają one możliwości przystąpienia tych państw do **Unii Europejskiej**.

Siedzibą Unii Europejskiej jest Bruksela. Językami oficjalnymi Unii są języki wszystkich państw członkowskich – obecnie jest ich jedenaście – angielski, duński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, holenderski, niemiecki, portugalski, szwedzki i włoski. Każdy oficjalny dokument musi zostać przetłumaczony na wszystkie te języki.

UE ma swoje symbole – godło (flagę), hymn i paszport. Pewną wymowę symboliczną ma także obywatelstwo Unii.

Godło to 12 złotych gwiazd ułożonych na lazurowym tle. Zostało przyjęte w 1986 roku, gdy w skład Wspólnoty wchodziło 12 państw. Jednak liczba gwiazd nie miała nic wspólnego z liczbą państw. Była to przypadkowa zbieżność. Wspólnota przyjęła bowiem godło (flagę) Rady Europy, która posługiwała się nim już od 1955r. Liczba gwiazd jest zatem niezmienna i wciąż wynosi 12. Jest to symbol doskonałości, harmonii i pełni, na wzór 12 godzin, 12 miesięcy, 12 znaków zodiaku i 12 apostołów. Pomysłodawcami są: hiszpański dyplomata Salvadore de Madaraga y Rojo i francuski plastyk Arsen Heitz.

Hymn Unii, podobnie jak godło, został przejęty od Rady Europy. Jest nim muzyczna aranżacja preludium „Ody do radości” z IX symfonii Ludwika van Beethowena, dokonana przez Herberta von Karajana.

Historia powstania Unii Europejskiej.

W 1946 roku, po zakończeniu drugiej wojny światowej, 19 września Winston Churchill nawoływał do pojednania francusko-niemieckiego oraz utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy. Jednak federaliści europejscy zebrani na pierwszym powojennym kongresie międzynarodowym w Hertensstein zaproponowali utworzenie federacji państw europejskich jako regionalnej organizacji w ramach ONZ. Załączek tej federacji powstał w Paryżu, 17 XII, jednak skupiał on tylko federalistów i emigrantów. Dwa lata później Belgia, Holandia, Luksemburg, Francja i Wielka Brytania utworzyły Unię Zachodnią, która po kilku latach, gdy przystąpiły do niej Włochy i RFN, przeistoczyła się w Unię ZachodnioEuropejską (UZE).

W 1951 roku powstała Europejska Wspólnota Węgla i Stali, w której skład weszli wszyscy członkowie UZE oprócz Wielkiej Brytanii. Kilka lat później został podpisany przez kraje członkowskie EWWiS traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (EWEA lub Euratom). Następnie, blisko piętnaście lat po utworzeniu Unii Zachodniej powstało Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA), którego stronami są Austria, Irlandia, Norwegia, Portugalia, Szwajcaria, Szwecja i Wielka Brytania. Po upływie kolejnych kilku lat Wielka Brytania, Dania, Irlandia oraz Norwegia złożyły wnioski o przyjęcie do tych Wspólnot. Umowy z tymi państwami, oprócz Norwegii, zostały podpisane w 1972 roku. Norwegia ze względu na negatywny wynik referendum narodowego nie została nowym członkiem Wspólnot. Śladem tych państw poszły Grecja, Portugalia, Hiszpania, które jednak czekały na swoje wstąpienie do wspólnot aż do roku 1986.

W międzyczasie utworzono Europejski System Walutowy.

U schyłku lat 90-tych Turcja, Austria, Cypr, Malta, Szwecja, Finlandia, Szwajcaria oraz Norwegia złożyły wnioski o uzyskanie członkostwa we Wspólnotach. Jednocześnie upadł Związek Radziecki a Polska podpisała umowę z EWG o handlu i współpracy gospodarczej.

W 1993 roku Rada Europejska po uchwaleniu traktatu o Unii Europejskiej określiła kryteria przystąpienia państw do Unii. Są one następujące :

1. Stabilność instytucji gwarantujących zasady demokracji i praworządności, przestrzeganie praw obywatelskich i respektowanie praw mniejszości narodowych;
2. Funkcjonująca gospodarka rynkowa;
3. Zdolność do sprostania presji konkurencji oraz siłom rynkowym wewnątrz UE;
4. Zdolność państwa kandydującego do przyjęcia dorobku prawnego Unii (acquis communautaire);
5. Zdolność Unii do przyjęcia kraju kandydującego.

Jednocześnie Kraje Europy Środkowej i Wschodniej posiadają status „partnera stowarzyszonego” z UZE.

W następnym roku Węgry i Polska złożyły wnioski o przyjęcie do Unii Europejskiej. Łotwa, Estonia, Bułgaria, Litwa oraz Czechy zrobiły to rok później.

Uwzględniając powyższe, uważam, że zamiar stworzenia Stanów Zjednoczonych Europy podsunęty przez Winstona Churchilla powinien znaleźć odzwierciedlenie w rzeczywistości. Znacznie skróciłby się proces integracji Europy, która do dnia dzisiejszego pozostaje podzielona na dwie części: unijną (Europa Zachodnia) oraz kraje byłego Układu Warszawskiego. Co prawda część państw

wschodniej Europy zostanie prawdopodobnie niedługo przyjęta do Unii, to jednak ich słaba sytuacja gospodarcza będzie się utrzymywać co najmniej przez kolejne 10 lat.

Cele i plany Unii Europejskiej.

Jednym z głównych celów Unii Europejskiej jest swobodny przepływ osób, towarów i pieniędzy między krajami. Sprzyjają temu otwarte granice oraz wspólna waluta. Otwarcie granic przynosi wiele oszczędności związanych z likwidacją służb celnych. Zwiększa konkurencję, co prowadzi do obniżenia cen.

Unia Europejska dąży do bliskiej współpracy gospodarczej różnych państw. Obecnie istnieje wiele funduszy, dzięki którym kraje członkowskie i stowarzyszone prężnie rozwijają się (dokładne nazwy tych funduszy zostały umieszczone w dziale „[Polityka, instytucje oraz fundusze Unii Europejskiej](#)”).

Inne cele UE to: ochrona praw człowieka i demokracji pluralistycznej; rozwój politycznego partnerstwa z nowymi europejskimi demokracjami; pomoc państwom Europy Centralnej i Wschodniej w zakresie reform politycznych, ustawodawczych i konstytucyjnych. Obecnie jednym z najważniejszych zadań na najbliższą przyszłość jest dostosowanie prawa do przyjęcia nowych członków Unii.

Uważam, że wszystkie cele i zamierzenia krajów członkowskich będą przyczyniać się do wzrostu bezpieczeństwa państw europejskich, gdyż ludzie będą zainteresowani współpracą w różnych dziedzinach życia, a to będzie sprzyjać zacieśnianiu się bliskich przyjacielskich kontaktów między nimi.

Prawa konsumentów w Unii Europejskiej

Unia Europejska to największy rynek handlowy z 375 milionami konsumentów. Już w 1975 roku władze EWG przyjęły Pierwszy Program na rzecz Ochrony i Informacji Konsumentów. Klienci kupujący towary i usługi na prywatny użytek mają prawo do:

- Uzyskiwania od producentów i handlowców rzetelnych informacji o ich ofercie;
- Ochrony swojego zdrowia i bezpieczeństwa;
- Zagwarantowania swoich ekonomicznych interesów;
- Reprezentacji na szczeblu lokalnym i krajowym;
- Ochrony prawnej.

W Unii Europejskiej istnieje wiele organizacji konsumenckich. Działają one niezależnie od władz państwowych, są to obywatelskie stowarzyszenia, które zajmują się obroną praw kupujących. Mają swoje przedstawicielstwa na szczeblu lokalnym i krajowym oraz wspólną reprezentację wobec instytucji wspólnotowych. Występują w konkretnych sporach między kupującym a sprzedawcą. Walczą o zmianę przepisów prawnych, które faworyzują na rynku producentów i handlowców.

Obserwując rosnącą w naszym kraju liczbę sklepów, mogę stwierdzić, że klienci narażeni są na różne problemy związane z zakupem wadliwych towarów i muszą je reklamować. Jednakże często nie znają swoich praw, a wtedy mogą liczyć na pomoc organizacji konsumenckich. Moim zdaniem stosując wyżej wymienione prawa unijne w Polsce można bardziej zabezpieczyć interesy klientów, a tym samym uniknąć niepotrzebnych konfliktów.

Bezpieczeństwo i wymiar sprawiedliwości

Polityka bezpieczeństwa w Unii Europejskiej opiera się na zasadach wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód oraz nie naruszania tożsamości narodowej państw członkowskich.

Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z roku 1950 zajmuje istotne miejsce w działaniach Unii na rzecz przestrzegania i poszanowania praw człowieka. Na mocy Traktatu Amsterdamskiego ustanowienie obszaru swobodnego przemieszczania się opiera się na doświadczeniach Układu z Schengen (który umożliwił stworzenie systemu kontroli granicznej ruchu osobowego poprzez zniesienie wewnętrznej kontroli, wspólną politykę wizową i azylową; zaostrzono jednocześnie kontrole granic zewnętrznych). Państwa członkowskie poza Wielką Brytanią, Irlandią i Danią zobowiązały się do przygotowania w ciągu pięciu lat środków na współpracę policyjną i sądową.

Obywatelstwo Unii Europejskiej, które ustanowiono na mocy Traktatu o Unii Europejskiej nie zastępuje obywatelstwa krajowego, lecz współistnieje równolegle. Obywatelstwo UE daje dodatkowe uprawnienia, nie obciążając obowiązkami. Jego posiadanie jest uwarunkowane posiadaniem obywatelstwa państwa członkowskiego UE. Prawa obywateli Unii to m.in.:

- Prawo do swobodnego poruszania się i przebywania na terenie krajów członkowskich UE;
- Prawa wyborcze;
- Prawo do opieki dyplomatycznej i konsularnej;
- Prawo skargi do Ombudsmana (rzecznika praw obywatelskich);
- Prawo do formułowania listów;
- Prawo dostępu do dokumentów instytucji wspólnotowych.

Jak widać powyższe prawa dają obywatelom poszczególnych krajów Europy odczucie, że będąc gdziekolwiek w Unii czują się jak u siebie. Uważam więc, że tym samym spełniły się marzenia ludzi o możliwości mieszkania lub czasowego pobytu na terenie wybranego kraju bez obawy o bezpieczeństwo własne.

Polityka, Instytucje oraz fundusze Unii Europejskiej

Unia Europejska to oparte na zasadzie wzajemności i solidarności porozumienie państw, które postanowiły wspólnie sprostać międzynarodowej konkurencji i razem pracować dla rozwoju społecznego i gospodarczego. Unia nie jest superpaństwem i nie zagraża tożsamości narodowej. Współpraca polityczna państw Unii odbywa się poza Wspólnotami na poziomie międzyrządowym. Obejmuje dwie dziedziny, którym odpowiadają dwie odrębne formy współdziałania.

Są to: wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa oraz współpraca w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Według traktatu z Maastricht państwa zobowiązały się określać i realizować wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa.

Za cele tej polityki uznano:

- Ochronę wspólnych wartości, podstawowych interesów oraz niezależności Unii;
- Umacnianie bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich;

- Umacnianie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego;
- Popieranie współpracy międzynarodowej;
- Rozwój i umacnianie demokracji, państwa prawa, poszanowania praw człowieka i podstawowych praw wolności.

Powyższe cele osiągnąć są przez:

- Wzajemne konsultacje państw we wszystkich kwestiach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa o znaczeniu ogólnym;
- Ustalanie wspólnego stanowiska o koordynację działań, w tym w organizacjach i na konferencjach międzynarodowych;
- Podejmowanie wspólnych działań na arenie międzynarodowej.

Na obecnym etapie Unia powierza UZE opracowanie oraz realizację swoich decyzji i działań odnoszących się do spraw obrony. Według Traktatu z Maastricht, UZE stanowi „integralną część procesu rozwoju UE”, co oznacza możliwość „wchłonięcia” UZE przez Unię. W traktacie Amsterdamskim uzgodniono, że decyzja w tej sprawie będzie wymagała jednomyślnej zgody wszystkich państw UE.

Główne Instytucje Unii Europejskiej to:

❖ **Rada Europy**

- Najważniejszy organ wyznaczający główne kierunki polityki Unii;
- Tworzą ją przywódcy państw i rządów państw Unii;
- Spotykają się na wspólnych posiedzeniach dwa lub trzy razy w roku.

❖ **Rada Unii Europejskiej (Rada Ministrów)**

- Organ decyzyjny Unii Europejskiej;
- Składa się z przedstawicieli rządów państw członkowskich;
- Podejmuje decyzje na podstawie propozycji przedkładanych jej przez Komisję i po konsultacji z Parlamentem Europejskim;
- Większość decyzji ustawodawczych podejmowana jest kwalifikowaną większością głosów, lecz w niektórych dziedzinach wymagana jest jednomyślność;
- Rada Unii Europejskiej obraduje w Brukseli lub Luksemburgu;
- Stanowisko przewodniczącego Rady ma charakter rotacyjny i jest sprawowane przez okres sześciu miesięcy po kolei przez każde państwo członkowskie.

❖ **Komisja Europejska**

- Organ wykonawczy Unii;
- W jej skład wchodzi 20 członków, tzw. Komisarzy, wybieranych na okres pięciu lat;
- Rolą komisji jest nadzór nad przestrzeganiem postanowień, traktatów, wysuwaniem projektów i aktów prawnych Unii oraz zapewnienie realizacji przyjętych aktów;
- Siedziba Komisji mieści się w Brukseli.

❖ **Parlament Europejski**

- Liczy 626 posłów wybieranych na okres pięciu lat przez obywateli Unii w powszechnych i bezpośrednich wyborach;
- Posłowie reprezentują 10 ponadnarodowych frakcji politycznych;
- Członkowie Parlamentu na co dzień pracują w 20 komisjach w Brukseli;
- Pracami parlamentu kieruje Prezydent i 14 wiceprezydentów;
- Uprawnienia Parlamentu:
  - Zatwierdza budżet Unii;
  - Kontroluje pracę Komisji;

- Podejmuje inicjatywy ustawodawcze;
- Zatwierdza nowe wnioski o przystąpienie do Unii oraz układy stowarzyszeniowe i umowy handlowe z krajami trzecimi;
- Prawo rozwiązywania Komisji (dotychczasowo nie skorzystano).

❖ Trybunał Sprawiedliwości

- Najwyższy organ sądowy Unii
- Składa się z 15 sędziów, po jednym z każdego państwa członkowskiego, jednego dodatkowego sędziego oraz 9 rzeczników generalnych. Kadencja trwa 6 lat.

Fundusze Unii Europejskiej to między innymi:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – uczestniczy w inwestycjach produkcyjnych i infrastrukturalnych dotyczących zdrowia i oświaty, transeuropejskich sieciach transportowych, telekomunikacyjnych i energetycznych, wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa w ich projektach innowacyjnych i turystycznych;
- Europejski Fundusz Społeczny – pomaga w zwalczaniu bezrobocia przez ułatwienie dostępu do rynku pracy, tworzenia nowych miejsc pracy, podnoszenia kwalifikacji, doskonalenie szkolnictwa;
- Europejski fundusz Gwarancji i Orientacji Rolnej – wspiera przedsięwzięcia strukturalne w rolnictwie, restrukturyzację produkcji, ofertę uzupełniającą dla rolników;
- Instrument Finansowy wspierania Rybołówstwa – finansuje specjalne przedsięwzięcia strukturalne dot. Rybołówstwa, przetwarzania i sprzedaży wyrobów, modernizacji floty, ochrony zasobów miewskich;
- Fundusz spójności – wspomaga inwestycje dot. Ochrony środowiska, rozbudowy transeuropejskich sieci komunikacyjnych.

Pieniądze które Polska oraz region Środkowoeuropejski otrzymały z funduszy Unii przedstawione zostały w dziale „Polska i Unia Europejska”.

Jak widać działalność UE dotyczy nie tylko współpracy gospodarczej, ale także np. organów ścigania. Moim zdaniem dobrze, że się tak dzieje, bo umożliwia to łatwiejsze łapanie przestępców, a także współpracę w osądzaniu ich, jak również tworzenie programów zapobiegawczych przestępczości.

Ponadto, można odnieść wrażenie, że Unia to jedno wielkie państwo. Dysponuje budżetem, posiada parlament, tworzy własne fundusze.

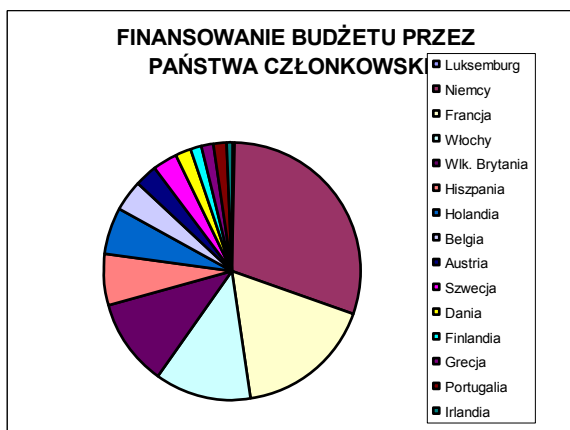
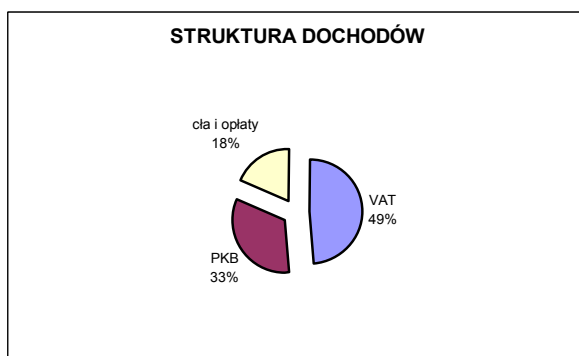
Budżet Unii Europejskiej

Działalność Unii Europejskiej jest finansowana z różnych źródeł. Należą do nich:

- Wpływy z opłat celnych nakładanych na produkty rolne importowane z państw trzecich;
- Wpływy z ceł pobieranych na podstawie wspólnej taryfy celnej od pozostałych towarów z państw trzecich;
- Część wpływów z podatku od wartości dodanej VAT;
- Bezpośrednie wpłaty krajów członkowskich (nie mogą one przekraczać określonego pułapu – w roku 1996 wynosił on 1,26 PKB dla wszystkich państw Unii).

Co prezentują wykresy poniżej:

Budżet UE, a wcześniej budżet Wspólnot, powiększał się wraz z wzrostem i rozszerzaniem działalności. Na przykład: w 1979 wynosił on 14,8 mld ECU, w 1988r. – 42,5 mld ECU, w 1996r. – 84,5 mld ECU. Struktura wydatków ewoluuje w dłuższym okresie. Od wprowadzenia wspólnej polityki rolnej większość z nich była przeznaczana na finansowanie rolnictwa. W ostatnich latach wraz ze zmianą polityki rolnej zmniejsza się procentowy udział w całości budżetu wydatków przeznaczonych na tę sferę, ale ciągle jest on wysoki. Zwiększają się natomiast wydatki na działania strukturalne (przekształcenia w przemyśle i rolnictwie, rozwój najsłabszych krajów i regionów), badania naukowe, polityki wewnętrzne oraz aktywność i pomoc zagraniczną. Niewielką część budżetu stanowią wydatki administracyjne.

Moim zdaniem Unia owszem, dysponuje budżetem, jednak myślę, że źle go wykorzystuje. Blisko połowę pieniędzy przekazuje się na problemy związane z rolnictwem. Obniżenie dotacji o np. o 25% przyczyniłoby się do zwiększenia efektywności w rolnictwie. Przeznaczenie zaoszczędzonych pieniędzy na oświatę dałoby światu duży impuls do rozwoju.

Można zauważyć także, że blisko połowa budżetu, którym dysponuje Unia to podatek VAT.

Handel nieruchomościami

Prawo wspólnotowe umożliwia obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej kupowanie nieruchomości w innych państwach członkowskich na zasadzie równego traktowania. Unia Europejska opiera się na czterech fundamentalnych swobodach:

- Przepływu pracowników;
- Przepływu kapitału;
- Prowadzenia działalności gospodarczej;
- Świadczenia usług.

Zakaz kupna ziemi i mieszkań utrudniłoby korzystanie z tych czterech swobód. W Unii Europejskiej obywatel każdego z państw członkowskich może kupować ziemię w pozostałych państwach Unii po spełnieniu takich samych warunków jak obywatele państwa, w którym nieruchomość jest położona. Warunki te są jednak zróżnicowane między poszczególnymi krajami. Do najbardziej liberalnych państw należą Wielka Brytania, Irlandia, Holandia, Luksemburg. Najtrudniej jest kupić ziemię w Danii i Austrii.

Według mnie Polska po wejściu do Unii powinna nie sprzedawać swoich ziem przez kolejnych dziesięć lat, gdyż ziemia w Polsce jest zbyt tania dla zagranicznych inwestorów. Myślę, że w tym czasie nie tylko nastąpi wyrównanie poziomu dochodów obywateli Polski w stosunku do innych krajów UE, ale także porównywalne będą ceny gruntu w Polsce i innych krajach Europy.

Euro - waluta Unii Europejskiej

Tworzenie Unii Gospodarczej i walutowej (UGW) jest ogromnym wyzwaniem dla Wspólnot Europejskich. Proces ten wymaga od wszystkich krajów Unii Europejskiej włączenia się do Europejskiego Systemu walutowego, osiągnięcia bardzo wysokiego stopnia liberalizacji przepływu kapitału, harmonizacji prawa fiskalnego, integracji rynku finansowego Wspólnot oraz usztywnienia kursów walutowych. Utworzenie UGW stanowi uzupełnienie efektów istnienia Jednolitego Rynku wewnątrz strefy euro. Jego efektywność zostanie pogłębiona dzięki usunięciu ograniczeń związanych z kosztami wynikającymi z konieczności dokonywania transakcji w różnych walutach. Dzięki wprowadzeniu wspólnej waluty przedsiębiorstwa i obywatele będą mogli zaoszczędzić 15 mld EURO, traconych obecnie na wymianie walut. Równie istotne będzie zlikwidowanie kosztów wynikających z ryzyka kursowego.

Myślę, że Unia Walutowa jest dobrym i gwarantującym posunięciem na stabilizację gospodarki. Pieniądze uzyskane z wymiany walut można zainwestować w programy propagujące szkolnictwo – na pewno zwróci się to z procentem, tym bardziej, że młodzież chce się w tej chwili uczyć.

Rolnictwo

Rynek rolny Unii jest chroniony przez bariery celne i kontyngenty importowe, eksport zaś jest dotowany. Skala interwencji państwa i pomocy jest kilkakrotnie większa niż w Polsce. Rolnicy mają zagwarantowane ceny minimalne, zdecydowanie wyższe od światowych. Rolnikom zapewnia się zbyt na produkcję, a w dziedzinach, w których występuje nadprodukcja, rekompensaty za jej zaniechanie. Z funduszy europejskie kraje Unii finansują:

- Rozwój infrastruktury terenów wiejskich;
- Tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem;
- Pomoc regionom szczególnie zaniedbanym;
- Ekologiczną działalność rolniczą.

Wspólna polityka rolna jest kosztowna – pochłania blisko połowę unijnego budżetu. Dlatego w najbliższych latach nastąpi obniżenie cen gwarantowanych, a także, zgodnie z postanowieniami Światowej Organizacji Handlu, wysokich ceł importowych.

Cele wspólnej polityki rolnej w Unii Europejskiej:

- Ustabilizowanie tynku produktów rolnych;
- Zagwarantowanie dobrego zaopatrzenia w produkty rolne;
- Zapewnienie odpowiedniego standardu życia osobom zatrudnionym w rolnictwie;
- Utrzymanie wysokiej wydajności;

- Utrzymanie rozsądnego poziomu cen na żywność.

Uważam, że wspólna polityka rolna, jaką stosuje w chwili obecnej Unia jest bardzo dobra, jednak pochłania zbyt wiele z unijnego budżetu. Można na to zaradzić w różny sposób, np. przez obniżenie cen minimalnych lub też zmniejszenie bądź zaniechanie wypłat rekompensat dla rezygnujących z rolnictwa.

Ochrona środowiska

Ochrona środowiska zajmuje ważne miejsce w polityce europejskiej. Już w preambule Traktatu Amsterdamskiego wymienione są zasady trwałego i harmonijnego rozwoju (ekorozwoju). Od chwili wejścia tego Traktatu w życie Unia Europejska jest zobowiązana dążyć do „wysokiego poziomu ochrony środowiska”. Polityka ochrony środowiska Unii Europejskiej służy zachowaniu i poprawieniu stanu środowiska naturalnego oraz ochronie zdrowia człowieka – obywatela UE. Szczególny nacisk kładzie się na rozsądne i racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych oraz rozwijanie współpracy międzynarodowej dotyczącej rozwiązywania regionalnych, krajowych lub światowych problemów środowiska naturalnego.

Ekologiczne zasady Unii Europejskiej:

1. Lepiej zapobiegać niż leczyć.
2. Oddziaływanie na środowisko powinno być uwzględnione w możliwie najwcześniejszym stadium podejmowania decyzji.
3. Trzeba unikać eksploatacji przyrody powodującego znaczne naruszenie równowagi ekologicznej.
4. Należy podnieść poziom wiedzy naukowej, by umożliwić podejmowanie właściwych decyzji na rzecz ochrony środowiska.
5. Koszty zapobiegania i usuwania szkód ekologicznych powinien ponosić sprawca zanieczyszczenia.
6. Działania w jednym państwie członkowskim nie powinny pogarszać stanu w innych państwach.
7. Polityka ekologiczna państw członkowskich musi uwzględniać interesy państw rozwijających się.
8. Unia Europejska i jej członkowie powinni wspierać ochronę środowiska w skali międzynarodowej i globalnej.
9. Ochrona środowiska jest obowiązkiem każdego, zatem konieczna jest edukacja w tym zakresie.
10. Środki ochrony środowiska powinny być stosowane na „właściwym poziomie”, z uwzględnieniem rodzaju zanieczyszczenia, potrzebnego działania oraz obszaru geograficznego, który mają chronić. Zasada ta znana jest jako „zasada subsydiarności”.
11. Krajowe Programy państw dotyczące środowiska powinno się koordynować na podstawie wspólnych długoterminowych programów, a krajową politykę ekologiczną harmonizować w ramach Wspólnot Europejskich.

Moim zdaniem ochrona środowiska w Unii Europejskiej jest wystarczająca. Istniejące prawo w dobry sposób zabezpiecza Europę przed wysokimi zanieczyszczeniami. W tym przypadku rozszerzenie Unii sprzyjać będzie pogłębieniu ochrony środowiska naturalnego. Bardzo dobrze jest rozwiązany problem budzenia świadomości ludzi związanej z ich odpowiedzialnością za odpowiednią segregację odpadów, nawet tych z gospodarstw domowych. W wielu krajach odpowiedni kolor worka na śmieci oznacza przeznaczenie, np. żółty na odpady z papieru, niebieski na

plastik... W naszym kraju wzorem krajów unijnych też mamy ustawiane specjalne kontenery na szkło, plastik czy papier. Znacznie to ułatwia proces recyklingu, a nawet może stanowić źródło dodatkowego dochodu.

Ludzie i kultura w Unii Europejskiej

„My nie tworzymy koalicji państw, my jednoczymy ludzi.”

Zgodnie z tym stwierdzeniem Jeana Monneta, jednego z ojców integracji europejskiej, Unia Europejska staje się unią obywateli Europy, przywiązanych do zasad wolności. Demokracji i rządów prawa. Unia Europejska stara się wspierać rodziny. Dotyczy to w sposób szczególny równości mężczyzn i kobiet, umożliwienia im lepszego pogodzenia obowiązków zawodowych i rodzinnych, stworzenia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków rozwoju oraz zabezpieczenia ich praw w społeczeństwie i na rynku pracy. Prawo pracy Unii Europejskiej składa się z czterech głównych części:

- Urlopy rodzicielskie – pracownicy obu płci mają prawo do urlopu w przypadku narodzin lub adopcji dziecka (min. 3 miesiące);
- Ochrona macierzyństwa – państwa członkowskie mają obowiązek wprowadzenia środków służących poprawie bezpieczeństwa i zdrowia kobiet pracujących w ciąży oraz w okresie poporodowym;
- Czas pracy – podlega kontroli i nie może przekroczyć 48 godz. tygodniowo;
- Odpoczynek i urlopy – każdemu pracownikowi należy się minimum 11 godzin odpoczynku na dobę, dodatkowo 24 godziny w tygodniu, nie licząc niedzieli. Minimalny wymiar corocznych urlopów to 4 tygodnie.

Młodzież, podobnie jak pozostali obywatele Unii posiadają prawa w dużej mierze podobne do tych, które posiadają dorośli. W państwach UE w ostatnich latach zanotować można znaczny wzrost liczby studentów. Jest to spowodowane głównie popytem na wysoko wykwalifikowane kadry pracowników. Liczba studentów w Unii Europejskiej wzrosła średnio dwukrotnie w ostatnim dwudziestolecu. Najbardziej w Portugalii – czterokrotnie. Najmniej zaś w Niemczech, Belgii oraz Austrii

Istnieją dwa główne programy UE dla młodzieży – są nimi SOKRATES oraz MŁODZIEŻ. W pierwszym programie uczestniczy 29 państw. Głównym jego celem jest poprawa jakości edukacji, współpraca szkół i uczelni, wymiana studentów i kadry akademickiej oraz innowacyjne metody dydaktyczne.

Program MŁODZIEŻ zaś jest to kontynuacja programu MŁODZIEŻ DLA EUROPY; jest on adresowany dla młodzieży w wieku 15-25 lat oraz osób, które z nimi pracują. W ramach programu można się starać o uzyskanie dofinansowania na działalność pozaszkolną, nie związaną z formalnym nauczaniem. Celem programu jest ograniczenie zjawisk takich jak ksenofobia, rasizm i nietolerancja.

Kultura jest traktowana przez rządy państw członkowskich jako sfera narodowej suwerenności. Zachowując prawo każdego narodu do decydowania o sprawach własnej kultury Unia Europejska podkreśla wspólne dziedzictwo europejskie. Unia nie zmierza do jakiegokolwiek ujednoczenia krajowych polityk w dziedzinie kultury, lecz koncentruje się na inicjowaniu programów i akcji uzupełniających działania państw i innych organizacji międzynarodowych.

Unia Europejska przestrzega statusu, jakim cieszą się kościoły oraz stowarzyszenia i wspólnoty religijne w państwach członkowskich. Oznacza to, że szanowane i w pełni akceptowane są wszelkie modele stosunków między państwem a Kościołem. UE jest wspólnotą światopoglądową i religijnie neutralną – nie tłum

życia religijnego, ale też nie angażuje się w rozstrzygnięcie kwestii wyznaniowych. Porządek prawny Unii opiera się na takich podstawowych wartościach, jak wolność i godność człowieka, szacunek dla tożsamości poszczególnych narodów, przestrzeganie reguł demokratycznego państwa prawa.

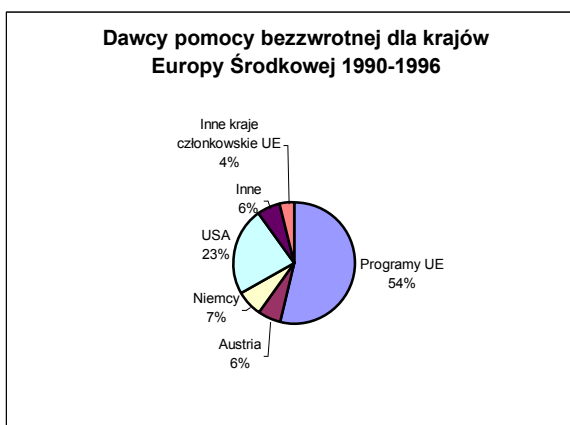
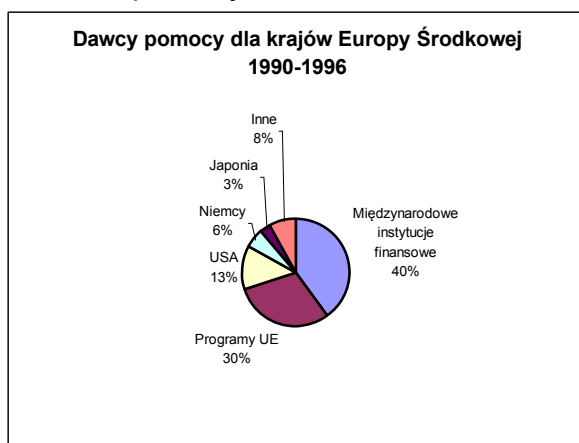
Unia przywiązuje dużą wagę do spraw młodzieży, choć myślę, że powinna ona się jeszcze bardziej zwiększyć. Pieniądze uzyskane z reformy budżetu rolnictwa powinny (choć w części) zostać wydane na fundusze wspierające większe możliwości kształcenia młodych ludzi. Chociażby w dziedzinie języków obcych, bez znajomości których wszelkie wzajemne kontakty są bardzo utrudnione. Istniejące programy SOKRATES czy LEONARDO DA VINCI na pewno dają większe możliwości nauczenia się języka angielskiego, jednakże tylko część młodzieży bierze w nich udział. A przecież młodzież to nic innego, jak przyszłość naszego kontynentu i świata, na przyszłości nie powinno się oszczędzać – to się po prostu nie opłaca.

Polska a Unia Europejska

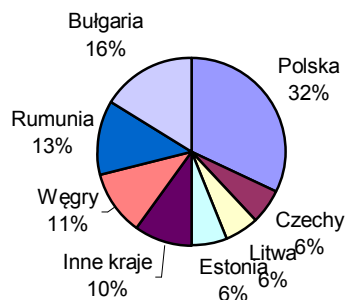
Ostatni z warunków kopenhaskich poszerzenia UE na Wschód dotyczy zdolności samej Unii do przyjęcia nowych członków. Ma on zagwarantować, że integracja europejska nie ulegnie spowolnieniu w wyniku przyjęcia nowych członków. W Traktacie z Maastricht założono, że w 1996 roku dojdzie do Konferencji Międzyrządowej państw UE, która dokona przeglądu jego realizacji i podejmie kwestie: zwiększenia skuteczności procesu decyzyjnego, uproszczenia systemu instytucjonalnego oraz demokratyzacji instytucji wspólnotowych. Dotychczasowe zmiany instytucjonalne nie miały zasadniczego charakteru, co spowodowało, że dzisiejsza Unia 15-tu państw opiera się na organach stworzonych jeszcze w latach pięćdziesiątych. Istnieje zarazem potrzeba określenia nowych kompetencji i instytucji wspólnotowych w związku z celami wyznaczonymi w Traktacie z Maastricht (unia polityczna, gospodarcza i walutowa) oraz przewidywanym poszerzeniu UE o państwa ESW.

Polska czerpie pieniądze na dostosowanie się do wejścia do Unii głównie od „dawców pomocy”.

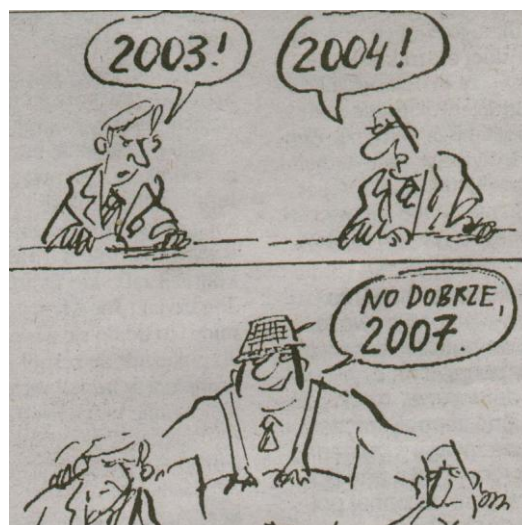
Odbiorcy pomocy bezzwrotnej w Europie Środkowej 1990-1996

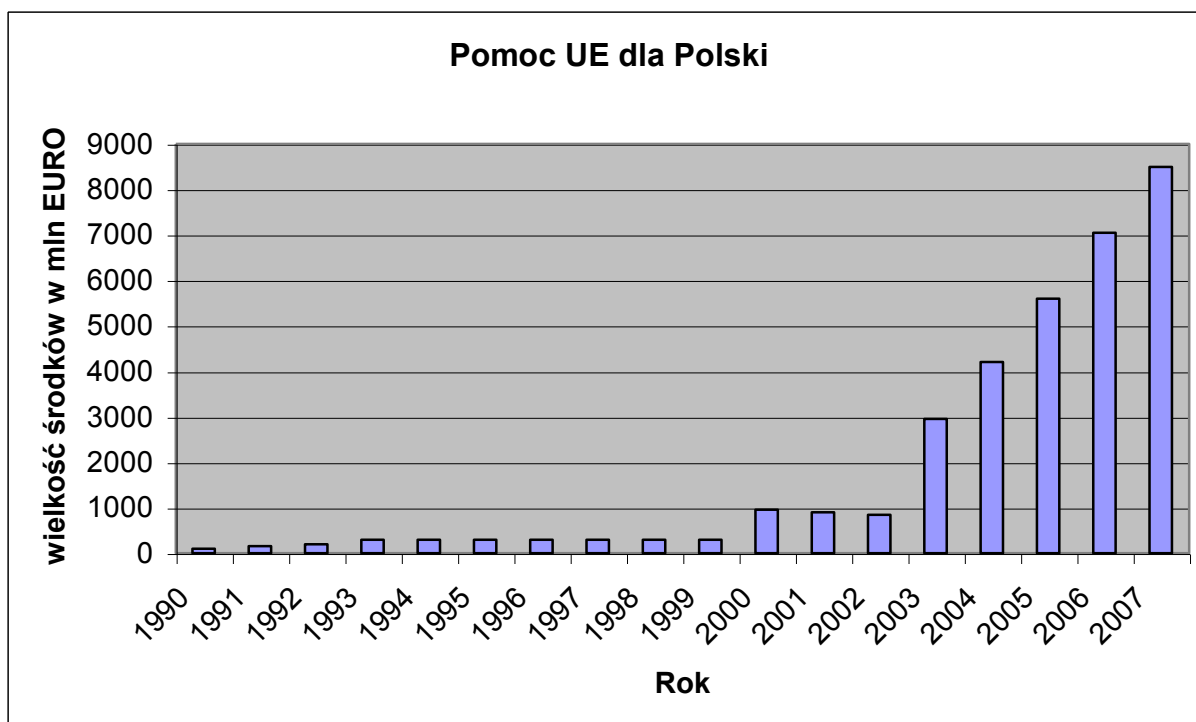
Pomoc finansowa UE dla Polski w latach 1990-1999 (2 mln EURO z programu PHARE)	
Programy rozwoju regionalnego i współpracy przygranicznej	500 mln EURO
Infrastruktura - budowa dróg, mostów itp.	335 mln EURO
Oświata, badania naukowe i opieka zdrowotna	280 mln EURO
Sektor prywatny i rynek wewnętrzny	270 mln EURO
Administracja publiczna i reformy	250 mln EURO
Rolnictwo	200 mln EURO
Ochrona środowiska	150 mln EURO
Rozwój ochrony socjalnej i zatrudnienia	30 mln EURO

Polska prowadzi negocjacje z Unią Europejską. Jednocześnie, aby przygotować się do członkostwa otrzymujemy od roku 2000 wsparcie finansowe w ramach funduszy przedakcesyjnych.

- Program PHARE działa od 1990 roku. Początkowo pomoc była skierowana tylko dla Polski i Węgier (stąd nazwa: Poland and Hungary Assistance to Restructuring their Economies). W latach 1990-1999 Polska otrzymała około 2 mln EURO. Począwszy od roku 2000 rocznie otrzymujemy 398 mln EURO.
- ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession) – Działa od 2000 roku. Rocznie otrzymujemy z niego od 312 do 389 mln EURO. Środki te są przeznaczone na infrastrukturę w dziedzinie ochrony środowiska i transportu.
- SAPARD (Support for Pre-accession Measures for Agriculture and Rural Development) – Działa od 2000 roku. Niemal 170 mln EURO rocznie z tego programu Polska może przeznaczyć na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich.

Uwaga: rok 2003 został przyjęty jako pierwszy rok członkostwa Polski w UE
Źródło: UKiE, DiKE, CIE

Jak widać, po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej (na wykresie oznaczonym jako rok 2003) pomoc UE wzrasta bardzo szybko o duże kwoty.

Chciałbym przedstawić tutaj pokrótce opinie obywateli państw będących w UE, zapytanych o członkostwo Polski do Unii Europejskiej:

- **Niemcy:** obszar byłego Układu Warszawskiego w tym państwie uważa się za najbardziej niestabilny obszar w Europie pomijając Jugosławię. Niemcy oficjalnie popierają rozszerzenie Unii na wschód widząc w tym korzyści – większe zagospodarowanie terenów wschodnich. Jednak społeczeństwo jest podzielone. Na wschodzie ponad 70% osób opowiada się za przyjęciem Polski do Unii Europejskiej, na zachodzie jest społeczeństwo podzielone w stosunku 50:50.
- **Francja:** kraj ten nie jest zbyt przychylnie nastawiony na przyjęcie nowego członka zza Odry. Wynika to głównie z przeświadczenia, że – choć zjednoczenie Niemiec i zmiany w Europie Środkowo-Wschodniej doprowadziły do likwidacji podziału kontynentu, jednocześnie przesunęły geopolityczne centrum Europy z Paryża do Berlina. Wzmocnione ekonomicznymi więziami z pięcioma aplikującymi państwami Niemcy mogą wrócić do nacjonalistycznych haseł w polityce zagranicznej – a przecież to integracja Europy Zachodniej miała swoje korzenie we francuskiej wizji ograniczenia i kontrolowania sąsiada znaną Renu. Rosnącej sily Niemiec obawia się nie tylko Francja, ale także inne państwa Unii. Społeczeństwo Francji jest nadzwyczaj niezdecydowane co do przyjęcia nowego członka – ponad 40% badanych wybrało odpowiedź „nie mam zdania”.
- **Wielka Brytania:** podobnie jak Niemcy gorąco akcentuje aprobatę dla kolejnego rozszerzenia Unii. Członkostwo Polski, Czech i Węgier w NATO zostało ocenione jako rozwiązanie bardzo pożądane, gwarantujące stabilizację regionu.
- **Włochy:** generalnie popierają rozszerzenie Unii na wschód, jednak jest to poparcie warunkowe – krajowi temu w głównej mierze zależy na umacnianiu

terytorialnemu, politycznej i gospodarczej jakości państwa oraz bezpieczeństwa regionalnego. Dlatego stawiają warunek: rozszerzenie Unii na wschód, ale wraz z przyjęciem Cypru oraz Malty.

- **Kraje Beneluksu:** wypowiadają się za poszerzeniem Unii. Zakładają, że większa Unia musi być silniejszą, a najlepsza droga do tego celu prowadzi poprzez ustanowienie systemu federalnego. Stanowisko to częściowo związane z dominacją państw silniejszych.
- **Grecja, Hiszpania, Portugalia:** to chyba jedyne państwa, które są przeciw wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Wynika to z ich sytuacji gospodarczej – są to najsłabsze państwa UE. Boją się, że po wstąpieniu Europy Środkowej do struktur Unii będą otrzymywali mniej pieniędzy z funduszy unijnych. Ponadto obawiają się przesunięcia „punktu ciężkości” na północ i stworzenia istnego dyktatoratu państw Północy (obawy te podziela także Francja)
- **Austria:** dla Austrii rozszerzenie to najlepszy sposób na utwalenie politycznej stabilizacji i gospodarczego dobrobytu, głównie w dziedzinie turystyki.
- **Kraje skandynawskie:** co prawda głównie pragną aby Litwa, Łotwa oraz Estonia wstąpiły do Unii, to Polacy cieszą się także niezmiernym poparciem, gdyż przewiduje się, że ich członkostwo wpłynie na konfigurację UE, aktywizując basen Morza Bałtyckiego, jako przeciwwagę dla krajów śródziemnomorskich i tym samym wzmocni pozycję Północy Europy w UE.

Dla „przeciwwagi” przedstawiam także wyniki referendum przeprowadzonego w Polsce:

Trwa dyskusja na temat wejścia Polski do Unii Europejskiej. Czy Pana(i) zdaniem Polska:	I'97	II'98	VI'98
powinna starać się o jak najszybsze wejście do Unii Europejskiej	34%	29%	24%
powinna starać się o przyjęcie do Unii Europejskiej, ale bez specjalnego pośpiechu	54%	53%	56%
w ogóle nie powinna się starać o przyjęcie do Unii Europejskiej	3%	7%	9%
trudno powiedzieć	9%	11%	11%

Jak Pan(i) ocenia, komu przystąpienie do Unii Europejskiej przyniesie więcej korzyści:	
Polsce	15%
państwom, które są już w Unii Europejskiej	24%
zarówno Polsce, jak i państwom, które są już w Unii Europejskiej	39%
Nikom	5%
trudno powiedzieć	17%

Proszę wysnuć własne zdanie na temat integracji Polski do Unii Europejskiej, mając wzgląd na dane przedstawione w tabelach. Moją opinię na ten temat opisałem w punkcie „**Podsumowanie**”.

Podsumowanie

Polska i Unia Europejska razem? Moim zdaniem, Polska powinna przystąpić i na pewno przystąpi do UE. Wynika to głównie z sytuacji gospodarczej kraju – dodatkowe pieniądze z funduszy europejskich na pewno nie zaszkodzą, a polepszą stan polskiej gospodarki i polskiego rolnictwa. Wartołoby zauważyć, że jest to prawdopodobnie jedyna taka szansa dla Polski – druga taka oferta pomocy finansowej (i nie tylko) może się nie powtórzyć. Można zauważyć, że otrzymujemy pomoc już od momentu wyłamania się z bloku wschodniego, co prędzej czy później musiało nastąpić. Proces integracji Polski z Unią Europejską można (być może niezbyt szczęśliwie, ale obrazowo) przyrównać do sytuacji komunikacyjnej... *„Zamierzamy wsiąść do tramwaju, który nie stoi na przystanku i czeka aż wsiądziemy, lecz ruszył i nabiera prędkości (trwający od 1993 roku intensywny proces integracji „w głąb”). Cieszymy się więc, że otwarto nam drzwi. Jednocześnie musimy sobie zdawać sprawę, iż tramwaj nie zmieni kierunku jazdy i prędkość nie zostanie wyraźnie zmniejszona, a co najwyżej motorniczy wskaże nam miejsce, gdzie zwalnia i można najłatwiej wsiąść do tego tramwaju w biegu. Tak więc, aby było łatwiej i bezpieczniej ograniczymy nasze bagaże do niezbędnego minimum, zostawmy ciężkie torby podróżnicze (obciążenia historyczne) na przystanku. Wskakując do tego tramwaju w biegu z pełnym obciążeniem wygrażając już jadącym pasażerom zwiększamy prawdopodobieństwo tego, że nasza próba się nie powiedzie. Weźmy jedynie niezbędny bagaż podręczny i skorzystajmy z rad motorniczego i pasażerów już jadących tym tramwajem.”*

I tak, Polska wchodząc do Unii państw, w których króluje demokracja, będzie mogła zrobić duży krok w szybkim jej rozwoju. Kolejnym ogromnym plusem są zyski z tytułu potrzeby przystosowania prawa polskiego do unijnego, dlatego, że prawo w Unii było tworzone przez kilkadziesiąt lat w warunkach demokracji i przez to jest bardziej rozwinięte, na przykład analizowane wcześniej prawa konsumentów.

Wchodząc do Unii Europejskiej Polacy uzyskają prawo do swobodnego poruszania się i przebywania na terenie krajów członkowskich, a także prawo do prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług, przez co zwiększą się możliwości obywateli UE. Wejście do Unii spowoduje, iż polski rolnik będzie ucziwiej traktowany, gdyż obecnie rolnik UE otrzymuje ogromne dotacje, natomiast w Polsce ich praktycznie nie ma. Skutkiem tego będzie ujednoczenie zasad w tym segmencie rynków przez co zwiększy się ich dochodowość, a jedna waluta EURO zintegruje wszystkie kraje i spowoduje duże oszczędności, bo nie trzeba będzie wymieniać walut.

Uważam, że jest jeszcze jedna bardzo ważna sprawa, o której mniej się pisze w prasie i mniej mówi. Mam na myśli wspólne kontakty mieszkańców Europy. Wiele osób wyjeżdżając w interesach czy latem na wczasy do innych krajów będzie mogło nawiązać bliższe znajomości, które mogą zaowocować nie tylko poprawą efektów ekonomicznych (biznes, rozwój turystyki...), ale i tego co najważniejsze – bezpieczeństwa.

Polska, moim zdaniem, na pewno wejdzie w struktury Unii Europejskiej, nawet choćby ze względu na to, że większość krajów UE jest „za”. Jedynie kraje o słabej gospodarce (Hiszpania, Portugalia, Grecja) mówią „nie” wschodowi, lecz jest to bardziej uwarunkowane problemami finansowymi (dojście nowych członków zapewne zmniejszy ilość funduszy, które będą otrzymywać rocznie), aniżeli coś, co miałyby wpłynąć na całą Unię Europejską.

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej przyniesie na pewno wymierne korzyści dla obu stron – Polska otrzyma ogromną pomoc finansową oraz prawdopodobne umocnienie się jej na arenie międzynarodowej. Kraje Unii otrzymają nowe rynki zbytu, większą stabilizację oraz wyższe bezpieczeństwo.

Bibliografia

1. Irena Popiuk-Chylińska, **Unia Europejska**, WSiP, Warszawa 1998
2. Ewa Mazdziarz, **Kontynent Potęgi**, Liber, Warszawa 1999
3. **Polska w Unii Europejskiej** pod redakcją Cezarego Mika, TNOiK, Toruń 1997
4. Tomasz Michalski, **Polska w drodze do Unii Europejskiej**, Difin, Warszawa 2000
5. Zofia Wysokińska, Janina Witkowska, **Integracja Europejska**, PWN, Warszawa 1999
6. **Seria wydawnicza Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej**, CIE, Warszawa 1999-2000

